

CYNGOR SIR

Cofnodion cyfarfod o'r Cyngor Sir a gynhaliwyd yn Siambr y Cyngor, Neuadd y Sir, Rhuthun LL15 1YN, Dydd Mawrth, 28 Chwefror 2012 am 10.00 am.

YN BRESENNOL

Y Cyngorwyr Ian Armstrong, Raymond Bartley, John Bellis, Brian Blakeley, Joan Butterfield, June Cahill, Jeanette Chamberlain-Jones, Ann Davies, Meirick Davies, Pauline Dobb, Michael Eckersley, Christine Evans, Gwilym Evans, Hugh Evans, Bobby Feeley, Sharon Frobisher, Ian Gunning, Diana Hannam, Colin Hughes, Neville Hughes, Rhys Hughes, Glyn Jones, Huw Jones, Morfudd Jones, Richard Jones, Gwyneth Kensler, David Lee, Paul Marfleet, Peter Owen, Dewi Owens, Allan Pennington, Barbara Smith, David Smith, David Thomas, Selwyn Thomas, Julian Thompson-Hill, Cefyn Williams ac Eryl Williams

HEFYD YN BRESENNOL

Y Prif Weithredwr (MM); Cyfarwyddwyr Corfforaethol: Dysgu a Chymunedau (HW); Demograffeg, Lles a Chynllunio (SE), a Thrawsnewid Busnes ac Adfywio (BJ); Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democratig a'r Swyddog Monitro (RGW); y Pennaeth Cyllid ac Asedau a'r Prif Swyddog Cyllid (PM); y Pennaeth Cynllunio, Adfywio a Gwasanaethau Rheoleiddio (GB); a'r Gweinyddwr Pwyllgor (KEJ)

ER SYLW

Yn absenoldeb y Cadeirydd, y Cyngorydd William Cowie, bu'r Is-gadeirydd, y Cyngorydd Jeanette Chamberlain-Jones, yn llywyddu'r cyfarfod fel Cadeirydd.

1 YMDDIHEURIADAU

Y Cyngorwyr William Cowie, Carl Davies, James Davies, Michael Eckersley, George Green, Rhiannon Hughes, Lucy Morris, Glyn Williams a Jane Yorke

2 DATGANIADAU BUDDIANT

Ni ddatganwyd unrhyw fuddiant personol na buddiant sy'n rhagfarnu.

3 MATERION BRYN FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

Ni chodwyd unrhyw faterion bryn.

4 COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod y Cyngor a gynhaliwyd ar 7 Chwefror 2012.

Materion a Gododd –

Tudalen 5 – Eitem Rhif 7 Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Yfed Alcohol mewn Mannau Cyhoeddus Dynodedig) 2007 – gofynnodd y Cyngorydd Richard Jones

am ffigur diwygiedig am yr ystadegau troseddu ar gyfer Bodelwyddan am fod tua hanner y troseddau a gofnodwyd yn gysylltiedig ag Ysbyty Glan Clwyd. Cadarnhaodd y Cynghorydd Meirick Davies ei fod wedi cael gohebiaeth oddi wrth swyddogion ynghylch y dadansoddiad o ffigurau troseddu.

PENDERFYNWYD cadarnhau bod cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 7 Chwefror 2012 yn gofnod cywir a'u llofnodi gan y Cadeirydd.

5 ADRODDIAD GWELLA BLYNYDDOL

Cafodd yr aelodau gyflwyniad gan Mr Steven Martin a Ms Karen Lees o Swyddfa Archwilio Cymru (WAO) am Aseiad Gwella Blynyddol yr awdurdod. Cyd-destun yr Adroddiad Blynyddol oedd y ddyletswydd ar awdurdodau lleol i sicrhau gwelliant parhaus. Tynnwyd sylw'r Aelodau i'r canfyddiadau fod y Cyngor –

- yn parhau i ddatblygu ei gynlluniau a'i drefniadau ar gyfer gwella
- yn gweithio tuag at gyflawni ei amcanion gwella er byddai angen cynnydd pellach er mwyn bodloni ei nodau
- yn gwneud defnydd da o hunanasesu a gwell gwerthuso perfformiad yn ei drefniadau er mwyn darparu a gwella gwasanaethau.

Ar y cyfan, roedd y Cyngor yn gwella'r canlyniadau i breswylwyr drwy gynllunio, cyflenwi ac adrodd yn well er bod rhagor i'w wneud cyn cyflawni ei amcanion uchelgeisiol. Nid oes argymhellion ffurfiol wedi'u cyhoeddi ond nodwyd dau gynnig ar gyfer gwelliant fel a ganlyn –

- dylai'r Cyngor ddefnyddio ei adolygiad blynyddol o drefniadau llywodraethu i ddarparu hunanasesiad cadarnach o'u heffeithiolrwydd, ac
- erbyn mis Medi 2012 dylai'r Cyngor ganfod sut bydd yn cefnogi Cynllun Cyflawni'r Rhyl yn Symud Ymlaen.

Cyflwynwyd adroddiad (a gylchredwyd yn flaenorol) gan yr Arweinydd a'r Pennaeth Perfformiad a Chynllunio Busnes yn amlinellu ymateb y Cyngor i'r Adroddiad Gwella Blynyddol. Bu'r Arweinydd, y Cynghorydd Hugh Evans, yn myfyrio ynghylch adroddiad cadarnhaol Swyddfa Archwilio Cymru a'r cynnydd a wnaeth y Cyngor dros y pedair blynedd ddiwethaf. Amlygodd safle'r awdurdod yn gyngor uchel ei berfformiad a thalodd deyrnged i waith y cynghorwyr a'r swyddogion i gyflawni hynny. Roedd y Cynghorydd Evans yn teimlo bod y cyngor wedi canolbwyntio ar welliant parhaus gyda phrosesau cadarn yn eu lle a oedd yn gadael yr awdurdod mewn sefyllfa gadarnhaol ar gyfer gweinyddiaeth newydd y Cyngor. Rhybuddiodd hefyd y byddai angen i'r Cyngor newydd fod yn fwy arloesol ac ymarferol wrth ddarparu gwasanaethau a bod yn gwbl ymwybodol o'i gyfrifoldebau i barhau'r gwaith da. Bu'r Pennaeth Perfformiad a Chynllunio Busnes yn rhoi gwybod am ymateb y Cyngor i'r argymhellion ynghylch cryfhau'r elfen hunanasesu yn yr adolygiad o effeithiolrwydd yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol a'r ffordd yr oedd yr awdurdod yn cefnogi Cynllun Cyflawni'r Rhyl yn Symud Ymlaen.

Crybwyllodd yr Aelodau nifer o faterion a oedd yn codi o'r adroddiad gan gynnwys –

- yr angen i fynd i'r afael â'r ffaith nad oedd rhai preswylwyr yn gallu cael yswiriant eiddo neu eu bod yn talu premiymau llawer yn uwch er y gwelliannau yn yr amddiffynfeydd rhag llifogydd
- amlygu mor bwysig yw cynnwys plant a phobl ifanc yn ymgynghoriadau'r cyngor a gofyn am sicrhad yn hynny o beth
- yr angen i sicrhau bod hunanwerthuso'n digwydd ar sylfaen gadarn
- bod gwell cydlynu'n ofynnol o ran cyllid grant a ddarperir i fentrau arbennig gan Lywodraeth Cymru a gwell cyfathrebu ag awdurdodau lleol yn hynny o beth
- bod ymateb cadarnhaol wedi'i gael hefyd gan Swyddfa Archwilio Cymru ynghylch y system graffu flaenorol.

Cafwyd yr ymatebion canlynol –

- bu Cyfarwyddwr Corfforaethol Trawsnewid Busnes ac Adfywio yn rhoi gwybod am y gwaith rhagweithiol sy'n cael ei wneud i geisio dylanwadu ar Gymdeithas Yswirwyr Prydain o ran polisiâu i eiddo mewn ardaloedd risg llifogydd gan gynnwys cyfarfodydd â Chris Ruane AS ac Asiantaeth yr Amgylchedd
- bu'r Pennaeth Perfformiad a Chynllunio Busnes yn rhoi gwybod am y mecanweithiau a gyflwynwyd i gynnwys plant a phobl ifanc yn ymgynghoriadau'r cyngor drwy ysgolion, clybiau ieuenctid a chanolfannau hamdden a thrwy ddsbarthu taflenni a fforymau ar-lein
- cydnabu Mr. S. Martin y mater a godwyd ynghylch gwell cyfathrebu rhwng cyrff llywodraeth a chynghorodd fod yr Archwilydd Cyffredinol wedi cynnig gwneud astudiaeth o adfywio yng Nghymru a fyddai'n cynnwys y ffordd y mae Llywodraeth Cymru'n gweithio gyda'i phartneriaid. Cadarnhaodd hefyd fod sylwadau cadarnhaol wedi'u gwneud am yr hen system graffu ond bod y newidiadau wedi cysoni'n well y ffordd y mae'r cyngor yn rheoli ei fusnes
- cadarnhawyd y dylai'r cyfeiriad at dudalen '39', ar dudalen 4 o sleidiau'r cyflwyniad, fod yn gyfeiriad at dudalen '9'.

Dadleuodd yr Aelodau ynghylch y pwynt a wnaethpwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru am Gynllun Cyflawni'r Rhyl yn Symud Ymlaen a gofynnwyd am sicrhad pellach fod preswylwyr yn cael gwybod yn rheolaidd am gynnydd a datblygiadau a bod ymdrech mawr yn cael ei wneud i sicrhau buddsoddiad preifat yn yr ardal. Amlygwyd hefyd mor bwysig yw cynnal a chadw'r ardal ar ôl cwblhau'r gwaith datblygu. Bu Cyfarwyddwr Corfforaethol Trawsnewid Busnes ac Adfywio yn rhoi gwybod am ddatblygu arfau marchnata amrywiol i gefnogi'r Cynllun Cyflawni a denu diddordeb datblygwyr a buddsoddiad preifat i'r ardal. Bu hefyd yn sicrhau y byddai'r gymysgedd ofynnol o sgiliau'n cael ei datblygu'n fewnol, gan ddefnyddio arbenigedd allanol yn ôl y gofyn. Cydnabuwyd hefyd fod angen ymgysylltu â phreswylwyr a chyfathrebu'n effeithiol â'r cyhoedd ynghylch y Cynllun a dywedodd fod gwaith yn mynd rhagddo gyda'r Daily Post i gynhyrchu cyfres o straeon cadarnhaol mewn perthynas â'r Rhyl.

Amlygodd y Prif Weithredwr nifer o faterion â blaenoriaeth i'r awdurdod gan gyfeirio'n arbennig at ymgysylltu'n fwy â'r cyhoedd er mwyn gwir agosáu at y gymuned. Roedd yn teimlo y dylai'r cyngor ymfalchïo yn y cynnydd yr oedd wedi'i wneud a dywedodd fod yr adroddiad yn glod i'r cynghorwyr ac i'r swyddogion.

PENDERFYNWYD, yn amodol ar sylwadau'r aelodau uchod, nodi'r adroddiad.

Yn y man hwn (11.10 a.m.) gohiriodd y cyfarfod i gael lluniaeth.

6 Y DRETH GYNGOR 2012/13 A MATERION CYSYLLTIEDIG

Cyflwynodd y Prif Swyddog Cyllid adroddiad (a gylchredwyd yn flaenorol) a oedd yn gofyn i'r aelodau ystyried y praeseptau a gafwyd gan Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru a'r Cynghorau Tref/Cymuned ac i ddatgan lefelau'r Dreth Gyngor ar gyfer blwyddyn ariannol 2012/13. Amlinellodd y pethau canlynol –

- Cadernid yr Amcangyfrifon Cyllideb – roedd y gofyniad i arbed £3.5m yn amlwg yn risg i'r Cyngor ond roedd proses drwyadl o heriau gwasanaeth yn rhoi'r hawl i'r Cyngor fod â ffydd yng nghadernid y gyllideb, a
- Digonolrwydd y Cronfeydd Wrth Gefn – roedd lefel y balansau cyffredinol wedi gwella ac ystyriwyd eu bod yn briodol ar y cyfan o ystyried y risgiau ariannol a wynebai'r Cyngor.

Bu'r Cynghorydd Julian Thompson-Hill, yr Aelod Arweiniol dros Gyllid ac Effeithlonrwydd, yn canmol y staff a'r cynghorwyr am y gwaith a wnaethant ar y broses gosod cyllideb dros y pedair blynedd ddiwethaf. Bu'n atgoffa'r aelodau fod y gyllideb wedi'i datblygu gyda'r bwriad o amddiffyn gwasanaethau rheng flaen cymaint â phosibl. Roedd y cynnydd o 2.8% lawer yn is na'r lefelau chwyddiant cyfredol ac, yn hanesyddol, roedd y cynnydd a gafodd Sir Ddinbych ymhlith yr isaf mewn lefelau treth gyngor yng Nghymru dros y pedair blynedd ddiwethaf. Manteisiodd y Cynghorydd Hugh Evans ar y cyfle i ddiolch i'r Aelod Arweiniol am arwain ar y gyllideb a chanmolodd gadernid yr heriau gwasanaeth a oedd wedi dwyn cyllideb synhwyrol ac yn golygu y gellir buddsoddi mewn blaenoriaethau.

Bu'r Aelodau'n adolygu effaith y cynigion Treth Gyngor fel y'u hamlinellwyd yn yr adroddiad a gofynasant am eglurhad am nifer o bethau ynghylch talu'r praeseptau a phosibilrwydd cronni llog a chasglu ardrethi busnes a'r costau cysylltiedig. Cadarnhaodd y Pennaeth Cyllid ac Asedau fod cyllideb 2012/13 yn dilyn y blaenoriaethau a osodwyd gan y Cyngor yn y weinyddiaeth gyfredol ac na allai'r weinyddiaeth newydd eu newid.

PENDERFYNWYD bod y Cyngor, ar gyfer blwyddyn ariannol 2012/13, yn cymeradwyo'r symiau canlynol a gyfrifwyd o ran –

- (a) Incwm a gwariant Cyngor Sir Ddinbych / Cynghorau Tref a Chymuned Sir Ddinbych yn unol ag Adrannau 32 i 34 (1) o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol (y Ddeddf) a Rheoliadau Addasu Cyfrifiadau Angenrheidiol (Cymru) 2003 fel y'u dangosir yn adrannau (a) i (f) o dudalen 4 o'r adroddiad;
- (b) Treth Gyngor Cyngor Sir Ddinbych / Cynghorau Tref a Chymuned Sir Ddinbych yn unol ag Adrannau 34(2) a 36(1) o'r Ddeddf fel y'u dangosir yn adrannau (a) a (b) o'r adroddiad, a

(c) *Y Dreth Gyngor ar gyfer pob un o'r categorïau o anheddau fel y'u dangosir yn Atodiad B o'r adroddiad.*

7 ARGYMHELLION Y GRŴP BUDDSODDI STRATEGOL

Cyflwynodd y Cynghorydd Julian Thompson-Hill, yr Aelod Arweiniol dros Gyllid ac Effeithlonrwydd, yr adroddiad (a gylchredwyd yn flaenorol) yn gofyn am gymeradwyaeth yr aelodau gan gynnwys y cynigion cyfalaf a gafwyd i'w cynnwys yng nghynllun cyfalaf 2012/13 y Cyngor.

Bu'r Cynghorydd Thompson-Hill yn ymhelaethu ar gylch gwaith a chwmpas y Grŵp Buddsoddi Strategol ac yn darparu cyd-destun i'r cynllun cyfalaf cyfredol ar ôl y gostyngiad yn y setliad cyfalaf dros y blynyddoedd diwethaf a oedd yn debygol o barhau. Eglurodd mai dim ond derbyniadau cyfalaf a oedd wedi'u cael go iawn ac a oedd ar gael i'w dyrannu a oedd wedi'u cynnwys yn yr adroddiad. Disgrifiwyd hefyd y cyllid a oedd ar gael ar gyfer 2012/13 yn yr adroddiad ynghyd â'r cyllid a ymrwymwyd eisoes. Ymhelaethodd yr Aelod Arweiniol ar argymhellion y Grŵp Buddsoddi Strategol ac eglurodd nifer o bethau mewn ymateb i gwestiynau'r aelodau ar hynny ynghylch ôl troed carbon y Cyngor; y swm a fuddsoddir mewn cynnal a chadw ffyrdd, a gwaith cyfalaf ar ystadau amaethyddol. O ran gwariant ar briffyrdd, roedd y Cynghorydd Rhys Hughes yn gobeithio y byddai dyraniadau yn y dyfodol yn cael eu lledaenu'n gyfartal ledled y sir.

Ailadroddodd y Cynghorydd Eryl Williams y sylwadau a gododd yng nghyfarfod diwethaf y Cabinet sef –

- bod y cronfeydd wrth gefn heb eu gwario wedi'u hymrwymo i Foderneiddio Addysg ac nid yn benodol i Ysgolion yr 21ain Ganrif (cyfeiriwyd at baragraff 4.5 o'r adroddiad) a gofynnodd i'r holl gyfeiriadau yn yr adroddiad ac yn nogfennaeth y dyfodol adlewyrchu hynny, a
- bod angen craffu ar yr argymhelliad i gyfuno ffynonellau cyllid anghymesur i greu cronfa strategol fwy o faint i gefnogi cynlluniau tref, adfywio a chymunedau, er mwyn sicrhau nad oedd cymunedau llai o faint yn colli'r cyfle i gynnig am gyllid nac yn colli'r cyfle i brosiectau mwy o faint. Cytunodd y Cynghorydd Gwilym Evans, gan ychwanegu bod rhai ardaloedd gwledig yn dibynnu ar gyllid grant i brosiectau cymunedol y dylid eu hystyried yn ystod y broses graffu.

Ymddiheurodd y Cynghorydd Thompson-Hill nad oedd amser wedi bod i gywiro'r cyfeiriad at Foderneiddio Addysg yn yr adroddiad. O ran y cyllid refeniw cymunedol, cadarnhaodd nad oedd bwriad i waredu na newid y llwybr cyllid o ganlyniad i'r argymhelliad. Cynigiwyd cyfuno ffynonellau cyllid er mwyn darparu trosolwg strategol a sicrhau'r gwerth gorau.

PENDERFYNWYD cynnwys y prosiectau a ddangosir yn Atodiad 1 i'r adroddiad yng nghynllun cyfalaf 2012/13.

8 ADOLYGU'R SYSTEM GRAFFU NEWYDD

Cyflwynodd y Pennaeth Perfformiad a Chynllunio Busnes adroddiad (a gylchredwyd yn flaenorol) yn amlinellu casgliadau adolygiad o'r system graffu newydd a fabwysiadwyd gan y Cyngor. Ym mis Chwefror 2011 penderfynodd y Cyngor ddisodli'r pedwar pwyllgor a oedd yn seiliedig ar gyfarwyddiaeth â thri phwyllgor â thema (Partneriaethau, Cymunedau a Pherfformiad) ac adolygu'r system newydd cyn pen y deuddeg mis cyntaf. Bu'r Pennaeth yn sôn wrth yr aelodau am ganfyddiadau'r adolygiad hwnnw gan roi pwyslais arbennig ar adborth yr aelodau a'u hymateb i'r holiadur craffu.

Yn ystod y ddadl ganlynol, rhoes yr aelodau ymateb cymysg i'r adroddiad a'r dehongliad o ganlyniadau'r holiadur. Amlygwyd nifer y rhai nas ymatebasant a'r rheini nad oeddent yn cytuno nac yn anghytuno â datganiadau'r holiadur ac, yn unol â hynny, cwestiynwyd y sylfaen dystiolaeth a arweiniodd at argymhellion y swyddogion. Siaradodd y Cynghorwyr Gwilym Evans, Christine Evans, Meirick Davies, Diana Hannam a Joan Butterfield yn erbyn yr argymhelliad i gadarnhau'r strwythur newydd yn ei ffurfwedd gyfredol yn seiliedig ar y rhesymau canlynol –

- bod Cabinet a Chraffu'n rhy integredig gydag aelodau o'r ddwy swyddogaeth ar bwyllgorau eraill, ac nid oedd hynny'n gwahaniaethu'n ddigon clir rhwng y ddwy i graffu'n effeithiol
- dylid fod wedi sefydlu Grŵp Adolygu newydd i adolygu'r system er mwyn i'r broses fod yn wrthrychol
- ni chyfeiriwyd o gwbl at ymgynghori â'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol a oedd wedi ystyried canfyddiadau'r adolygiad yr wythnos flaenorol
- o dan yr hen system, roedd gan yr aelodau fwy o empathi a dealltwriaeth o'r materion dan sylw, gan dynnu ar eu maes arbenigedd eu hunain i sicrhau her a chraffu effeithiol a oedd yn brin o dan y strwythur newydd
- er bod modd defnyddio'r strwythur cyfredol fel cynllun peilot, roedd gofyn llawer mwy o waith i ddatblygu craffu gydag adroddiadau a phapurau gwybodaeth llawer byrrach gan y swyddogion, ac
- o ystyried yr amheuaeth a fynegwyd gan rai aelodau, ystyrir ei bod yn rhy gynnar gwneud penderfyniad i gadarnhau'r strwythur newydd.

Er eu bod yn nodi ac yn derbyn rhywfaint o'r amheuaeth a fynegwyd gan aelodau arbennig ac yn cydnabod bod angen gwneud gwaith pellach, roedd y Cynghorwyr John Bellis, David Smith, Ian Gunning, Hugh Evans, Bobby Feeley, Dewi Owens, Brian Blakeley a Barbara Smith yn teimlo bod craffu'n symud i'r cyfeiriad cywir a buont yn siarad o blaid parhau â'r strwythur newydd yn ei ffurfwedd gyfredol ar sail y rhesymau canlynol –

- roedd Swyddfa Archwilio Cymru wedi canfod bod y trefniadau craffu newydd yn gadarn eu sylfaen ac yn datblygu'n foddhaol, a byddai hyn yn debygol o gael ei gadarnhau yn yr Adroddiad Arolygiad Estyn a oedd ar ddod
- amlygwyd bod y cynghorwyr wedi cydnabod bod angen newid a gwella wrth gytuno ar y strwythur newydd y flwyddyn flaenorol
- dylid gwneud newidiadau yn y system newydd i fynd i'r afael â'r pryderon a godwyd gan yr aelodau yn hytrach nac ailgyflwyno'r hen system
- bod y broses newydd wedi mynd i'r afael â'r meddylfryd arwahanrwydd o dan y system o gyfarwyddiaethau ac wedi ehangu agwedd yr aelodau

- bod y mecanwaith o gynnwys Grwpiau Aelod Ardal yn y broses graffu wedi bod yn fuddiol
- dylid disgwyl trafferthion cychwynol wrth i'r trefniadau newydd gael eu sefydlu
- nid oedd yr hen system mor effeithiol yn craffu ar berfformiad yr awdurdod gyda'i bartneriaid
- anghytunwyd bod rolau'r Cabinet a'r Pwyllgorau Craffu wedi integreiddio gormod a'u bod yn rhy aneglur
- bod y system newydd yn caniatáu i'r aelodau gymryd mwy o ran mewn prosesau a chael gwybod rhagor am fusnes y Cyngor yn lle arbenigo mewn un maes
- bod y broses adolygu wedi'i chynnal yn ystyrlon ac wedi ystyried barn yr aelodau
- amlygwyd pwysigrwydd y tri phwyllgor craffu - (1) Partneriaethau yn gyfrwng i graffu ar bartneriaethau oherwydd y cynnydd mewn gwaith partneriaeth a'r agenda cydweithio; (2) Perfformiad yn craffu ar faterion perfformiad pwysig nad oedd lle iddynt o dan yr hen system, a (3) Cymunedau yn craffu ar faterion lleol ac yn cynnwys y gymuned a Grwpiau Aelod Ardal yn fwy ac yn cyfrannu at nod y Cyngor o agosáu at y gymuned.

Amlygodd y Prif Weithredwr mor bwysig oedd craffu'n effeithiol a nododd wahanol safbwyntiau'r aelodau. Bu'n atgoffa'r aelodau fod craffu wedi cael ei feirniadu cyn 2008 ac, er bod llawer o welliant wedi'i wneud rhwng 2008 a 2010, fod y system wedi dyddio gyda gormod o ddyblygu a gweithio ar wahân a'i bod yn dechrau ymddangos bod angen craffu ar faterion cymunedol a phartneriaethau. Roedd Swyddfa Archwilio Cymru, Estyn, uwch reolwyr a phartneriaid wedi cydnabod bod y system newydd yn well ffordd o weithio ac, er bod rhai aelodau'n ansicr, cynghorodd y Prif Weithredwr yn erbyn ailgyflwyno'r hen system. Roedd yn teimlo bod craffu'n symud i'r cyfeiriad cywir ac y dylai'r system newydd barhau ag adroddiad pellach yn ôl i'r cyngor yn y flwyddyn newydd i fynd i'r afael ag amheuaeth yr aelodau.

Ar y cyfan, roedd yr aelodau'n teimlo na fu'r strwythur ar waith yn ddigon hir i ganiatáu adolygiad cwbl wybodus ac, er eu bod yn derbyn bod pethau'n peri gofid a bod angen mynd i'r afael â hwy, cynigiodd y Cynghorydd Huw Jones ac eiliodd Barbara Smith y dylai'r strwythur barhau gan ddisgwyl adolygiad pellach ymhen deuddeg mis. Mynegwyd amheuaeth hefyd gan aelodau ynghylch yr argymhelliad i leihau aelodaeth y Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion cyfredol o ystyried ei bwysigrwydd yn gosod agendâu'r dyfodol ac roedd yr aelodau'n teimlo y dylai Is-gadeiryddion gael eu cynnwys yn y broses honno. Yn unol â hynny, cynigiodd y Cynghorydd Huw Jones, ac eiliodd y Cynghorydd Christine Evans, y bydd yr aelodaeth gyfredol yn cael ei chadw ac eithrio Cadeirydd ac Is-gadeirydd y Cyngor. Ystyriodd yr Aelodau'r argymhellion a'r cynigion ac, ar ôl bwrw pleidlais -

PENDERFYNWYD –

- (a) *bod y Cyngor yn cydnabod bod y strwythur craffu newydd am barhau yn ei ffurfwedd gyfredol ac yn gofyn am adolygiad pellach ymhen deuddeg mis;*

- (b) bod aelodaeth y Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion yn cael ei haddasu i gynnwys Cadeirydd ac Is-gadeirydd pob un o'r tri phwyllgor craffu ynghyd â Chadeirydd ac Is-gadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol a bod prif ffocws y Grŵp ar gydlynu'r rhaglen graffu gyda chyfarfodydd byrrach a mwy trefnus;*
- (c) bod hyfforddiant i'r aelodau ar y system graffu'n cael ei gynnwys yn y rhaglen gynefino i'r Cyngor newydd, a*
- (d) bod aelodaeth unrhyw Grŵp Adolygu Craffu yn y dyfodol yn wahanol i'r Grŵp Adolygu cyfredol.*

Yn y man hwn (1.25 p.m.) gohiriodd y cyfarfod am ginio ac aildechreuodd y trafod am 2.00 p.m.

9 RHYBYDD O GYNNIG

[Dygwyd yr eitem hon ymlaen ar yr agenda gyda chaniatâd y Cadeirydd.]

Cyflwynodd y Cynghorydd Brian Blakeley y Rhybudd o Gynnig canlynol i'w ystyried.

“Mae'r Cyngor yn sylwi gan ofidio ar y ffaith bod Arolygydd y Cynllun Datblygu Lleol wedi dod i gasgliad rhagarweiniol nad oedd y Cyngor Sir wedi darparu digon o dai.

Hoffai'r Cyngor hwn atgoffa swyddogion ac aelodau'r Cabinet am raddau'r awdurdod a ddirprwywyd iddo a chydabod mai cyfrifoldeb y Cyngor llawn yw penderfynu ar unrhyw newidiadau mewn cynlluniau ac addasiadau sy'n rhan o'r Cynllun Datblygu Lleol.

Dymuna'r Cyngor hwn roi gwybod i'r Arolygydd ei bod yn rhaid i bob aelod o'r Cyngor gael gwybod am unrhyw newid mewn polisi, cynigion neu strategaeth a drafodwyd gan swyddogion, mewn cyfarfodydd esboniadol, ar ran Cyngor Sir Ddinbych, a bod y rhain yn faterion y mae'n rhaid eu cymeradwyo'n gyntaf gan Gyngor llawn.”

Amlinellodd Cynghorydd Blakeley y rhesymau yn sail i'r rhybudd o gynnig. Eglurodd y Pennaeth Cynllunio, Adfywio a Gwasanaethau Rheoleiddio y sefyllfa ddiweddaraf gan ddweud bod yr Arolygydd wedi dod i gasgliadau rhagarweiniol ynghylch angen a chyflenwad tai ac wedi gofyn am wybodaeth ychwanegol oddi wrth y Cyngor a oedd yn cael ei darparu. Cadarnhaodd y byddai'r aelodau'n cael gwybod am unrhyw newidiadau a wneir gan yr Arolygydd. O ran y rhybudd o gynnig, nid oedd swyddogion wedi gwneud unrhyw newidiadau nac addasiadau sylweddol yn y Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) ac ni fyddai'n gwneud hynny. Cynigiodd y Cynghorydd Eryl Williams welliant, a eiliwyd gan y Cynghorydd Gwyneth Kensler, fod cymorth yn cael ei geisio gan yr Aelodau Cynulliad i'r sir a Rhanbarth Gogledd Cymru ar ddarpariaeth tai'r Cyngor fel y'i disgrifir yn y CDLI. Nododd y Cynghorydd Blakeley ei gytundeb i'r gwelliant ac, ar ôl bwrw pleidlais –

PENDERFYNWYD –

(a) *cefnogi'r Rhybudd o Gynnig, a*

(b) *ceisio cymorth i ddarpariaeth tai'r Cyngor fel y'i disgrifiwyd yn y Cynllun Datblygu Lleol oddi wrth yr Aelodau Cynulliad i'r sir a Rhanbarth Gogledd Cymru.*

10 ADOLYGU'R CYFANSODDIAD

Cyflwynodd y Cynghorydd Hugh Evans, Arweinydd y Cyngor, ei adroddiad ar y cyd â'r Swyddog Monitro (SM) yn rhoi gwybod i'r aelodau am ganlyniad y broses ymgynghori hyd yma ac awgrymodd newidiadau yng nghyfansoddiad y Cyngor.

Roedd yr Arweinydd yn teimlo ei bod yn amser cyfleus i adolygu'r cyfansoddiad a phrofi ei berthnasedd a'i ddiben a hyrwyddo prosesau tryloyw a dealltwriaeth o rolau yn y broses honno. O ran disgrifiadau rolau aelodau, gofynnodd i'r aelodau gysylltu â'u Harweinwyr Grŵp ac adrodd yn ôl i gyfarfod yr Arweinwyr Grŵp yr wythnos ganlynol. Cyfeiriwyd hefyd at y gweithdy adolygu Cyfansoddiad a gynhaliwyd ar 24 Ionawr 2012. Gofynnodd y Swyddog Monitro i'r aelodau ystyried yr amlinelliad o'r gwelliannau arfaethedig yn yr adroddiad cyn ystyried y cyfansoddiad newydd drafft yng nghyfarfod nesaf y Cyngor pan fyddai'r gwelliannau'n cael eu hystyried yn fanwl. Ymhelaethodd ar y prif feysydd lle'r oedd newidiadau wedi'u cynnig gan gynnwys y Cynllun Dirprwyo; Disgrifiad o Swyddogaethau; Cylch Gorchwyl Pwyllgorau; Rheolau Gweithdrefn Contract; Rhyddid Gwybodaeth; Disgrifiadau Rôl Aelodau; Protocol Hunanreoleiddio; Cabinet; Siarad Cyhoeddus; Protocolau, a Mesur Llywodraeth Leol Cymru. Roedd nodyn gwybodaeth i'r Cyngor am y Mesur wedi'i gylchredeg yn y cyfarfod.

Roedd yr Aelodau'n croesawu'r adolygiad o'r Cyfansoddiad a rhoesant sylwadau ar yr adroddiad fel a ganlyn –

- pe byddai Panel Rhyddid Gwybodaeth yn cael ei sefydlu, dylai gynnwys darpariaeth i'r Panel gynghori cynghorau tref a chymuned
- dylai egluro yn nisgrifiad swydd y Cadeirydd ynghylch rôl Cadeirydd y Cyngor wrth gyfarch urddasolion sy'n ymweld
- dylai'r cynigion i gynyddu'r trothwyon ar gyfer dyfarnu contractau hefyd gynnwys adran ar y dulliau diogelu sydd ar waith i'r trefniadau hynny
- bod gofyn mecanwaith yn y cynllun dirprwyo i sicrhau eglurder ac atebolrwydd yn y broses ac i ddod â'r penderfyniadau hynny i sylw'r aelodau ynghyd ag amserlenni ar gyfer cofnodi'r penderfyniadau hynny
- dylid disgwyl bod aelodau'n mynychu cyfarfodydd ond dylai eithriad rhag mynychu'r lleiafswm statudol o gyfarfodydd gael ei gyfyngu i gyfnod o 12 mis yn unol ag eithriadau staff
- dylid cyflwyno protocol ar rôl y prif ddinesydd ac urddasolion sy'n ymweld
- bod gofyn egluro rôl yr Hyrwyddwyr
- bod angen cael hyblygrwydd o ran cyfethol unigolion ag arbenigedd penodol ar gyfer materion craffu arbennig yn unswydd
- dylid cyfeirio yn y protocol at y ffaith y dylai swyddogion gysylltu ag aelodau ward ar yr un pryd

- awgrym i ailgyflwyno arfer blaenorol y cyfarfod cyhoeddus ag Aelodau Cabinet cyn cyfarfodydd ffurfiol
- amlygwyd y diffyg cyfeirio at yr anghysondebau a nodwyd yn ystod y sesiwn hyfforddi ddiweddar ar drwyddedu tacsis ar gyfer materion mewn perthynas â'r Pwyllgor Trwyddedu
- ystyried ymhellach caniatáu siarad cyhoeddus mewn cyfarfodydd Cabinet a Chyngor Llawn er mwyn i'r cyngor agosáu at y gymuned
- bod angen mwy o wahaniaeth rhwng disgrifiadau swydd yr Arweinydd Grŵp ac Arweinydd y Grŵp Gwrthwynebol
- cyflwyno rhestr wedi'i diweddarau o'r cynrychiolwyr ar gyrff allanol i'r cyfarfod nesaf i'w hadolygu a dylid cynnwys yn y Cyfansoddiad fod angen i'r cynrychiolwyr hynny roi gwybod i'r cyngor am eu gweithgareddau
- cynnwys gwiriadau a balansau ar y penderfyniadau dirprwyedig i gael gwared ar asedau.

Ymatebodd y Swyddog Monitro i gwestiynau a sylwadau'r aelodau fel a ganlyn -

- cytunodd i ystyried y posibilrwydd o gynhyrchu protocol ar rôl y prif ddinesydd ac urddasolion sy'n ymweld
- rhoes wybod am y broses glir o ddyfarnu contractau o fewn paramedrau ariannol drwy benderfyniadau dirprwyedig yn arwain at gyhoeddi'r penderfyniad
- cadarnhaodd y byddai cyfeiriad at rôl yr Hyrwyddwyr yn cael ei gynnwys
- dywedodd fod cyfarwyddyd i'r Mesur Llywodraeth Leol yn cynnwys cyfetholiadau i bwyllgor craffu ar gyfer eitemau parhaol neu benodol
- bod y disgrifiadau swydd yn gosod disgwyliad ar aelodau i fynychu cyfarfodydd perthnasol a byddai Modern.Gov yn sicrhau bod cofnodion presenoldeb ar gael
- dylai'r protocol gynnwys cyfeiriad at y ffaith y dylai aelodau ward gael gwybod ar yr un pryd am faterion yn eu ward
- nid oedd cyfarfod cyhoeddus i Aelodau Cabinet cyn cyfarfodydd yn fater cyfansoddiadol
- byddai angen newid yn y cyfansoddiad er mwyn cael siarad cyhoeddus yn y Cabinet a /neu Gyngor Llawn
- byddai'r cyfeiriadau at y Pwyllgor Trwyddedu'n cael eu cynnwys yng nghylch gorchwyl y pwyllgor hwnnw
- bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol wedi dadlau o'r blaen ynghylch y broses ar gyfer penderfyniadau dirprwyedig a'r mecanwaith i roi gwybod i'r aelodau pan fydd penderfyniadau wedi'u gwneud. Roedd y pwyllgor hwnnw hefyd wedi trafod mater cynrychiolwyr ar gyrff allanol a oedd wedi sbarduno ymarfer lle bu gofyn i gyrff allanol gadarnhau nifer y cynrychiolwyr ac ym mha rinwedd yr oeddent yn ofynnol. Byddai cyfarwyddyd ar gyrff allanol yn cael ei ddarparu ynghyd â'r mecanwaith adrodd yn ôl gan ddibynnu ar rôl y cynrychiolydd.

Trafododd yr Aelodau hefyd fanteision neu anfanteision cynhyrchu copïau papur ac electronig o'r Cyfansoddiad gyda'r Cynghorydd Colin Hughes yn gofyn am gopi electronig a'r Cynghorydd John Bellis yn gofyn am gopi papur i sicrhau y gellid gwneud '*track changes*'. Dywedodd y Swyddog Monitro fod gwaith yn parhau i

sicrhau bod y fersiwn electronig o'r Cyfansoddiad yn haws i'w defnyddio a'i bod yn haws dod o hyd i'ch ffordd o'i hamgylch.

Cynigiodd y Cynghorydd Meirick Davies fod y Cyngor yn mabwysiadu'r Cyfansoddiad drafft newydd yng nghyfarfod nesaf y Cyngor a –

PHENDERFYNWYD bod y Cyngor –

- (a) yn nodi cynnwys yr adroddiad a'r adborth oddi wrth aelodau yn y gweithdy adolygu Cyfansoddiad a gynhaliwyd ar 24 Ionawr 2012, ac
- (b) yn ystyried y trosolwg arfaethedig o newidiadau yn y Cyfansoddiad ac yn argymhell bod y Swyddog Monitro'n mynd yn ei flaen i ddrafftio'r newidiadau er mwyn i'r aelodau gael gweld y drafft llawn i'w fabwysiadu mewn cyfarfod Cyngor arbennig arfaethedig ym mis Mawrth 2012.

11 DATGANIAD STRATEGAETH RHEOLI'R TRYSORLYS 2012/13 A DANGOSYDDION DARBODUS 2012 / 13 I 2014 / 15

Cyflwynodd y Cynghorydd Julian Thompson-Hill yr adroddiad a oedd yn disgrifio'r ffordd y byddai'r Cyngor yn rheoli ei fuddsoddiadau a'i fenthycu am y flwyddyn i ddod ac yn ceisio cymeradwyaeth i'r polisïau yr oedd y swyddogaeth Rheoli Trysorlys yn gweithredu ynddynt. Bu'n tywys yr aelodau drwy'r adroddiad ac yn tynnu sylw'n arbennig i'r –

- tybiaethau cyllideb refeniw 2012/13 y byddai'r Cyngor yn gwneud £3.65m o fenthycu darbodus newydd i ariannu gwariant cyfalaf ar Briffyrdd a £4m i gefnogi prosiectau adfywio ac ysgolion
- tybiaethau'r Cynllun Busnes Stoc Dai y byddai benthycu darbodus yn cael ei wneud ac y byddai'n cael ei gyllido drwy'r hyn a oedd yn gywerth â chynnydd mewn rhenti tai wythnosol
- y Datganiad Polisi Rheoli Trysorlys gan gynnwys gwybodaeth gefndir, polisïau ac amcanion gweithgareddau rheoli trysorlys
- y Datganiad Strategaeth Rheoli Trysorlys a Strategaeth Buddsoddiad 2012/13 i 2014/15 gan gynnwys y Datganiad Darparu Lleiafswm Refeniw a'r atodiadau cysylltiedig.

Gofynnodd y Cynghorydd Huw Jones am fanylion pellach y swm a gafodd y Cyngor drwy fenthycu darbodus o'i gymharu ag awdurdodau eraill yng Nghymru, am ei fod yn teimlo y byddai'n arbennig o ddefnyddiol i'r garfan newydd o gynghorwyr i amlygu benthycu'r Cyngor. Dywedodd y Cynghorydd Thompson-Hill fod cyfanswm o ryw £136m wedi'i fenthycu a hwnnw'n daladwy dros amserlenni amrywiol hyd at 50 mlynedd gyda mwyafrif y benthycu i aeddfedu ymhell yn y dyfodol. Dywedodd y gallai ffigurau benthycu diweddar gael eu darparu'n hawdd ond, am fod rhai benthyciadau'n dyddio'n ôl i hen Gyngor Sir Clwyd, hwyrach na fyddai mor hawdd cael y manylion hynny a gall fod yn anodd cymharu'n union ag awdurdodau eraill. Sicrhawyd yr Aelodau fod y Cyngor ar hyn o bryd ymhell o fewn ei gyfyngiadau benthycu.

PENDERFYNWYD bod y Cyngor yn cymeradwyo –

- (a) y Datganiad Polisi Rheoli Trysorlys ar gyfer 2012/13;
- (b) y Datganiad Strategaeth Rheoli Trysorlys ar gyfer 2012/13 fel y'i disgrifir yn Atodiad A o'r adroddiad;
- (c) gosod Dangosyddion Darbodus ar gyfer 2012/13, 2013/14 a 2014/15 fel y'u disgrifir yn Atodiad B o'r adroddiad;
- (d) y Datganiad Darparu Lleiafswm Refeniw fel y'i dangosir yn Adran 6 o Atodiad A o'r adroddiad, a
- (e) defnyddio Buddsoddiadau Penodol ac Amhenodol fel y'u disgrifir yn Atodiadau D ac E o'r adroddiad.

12 AMSERLEN CYFARFODYDD Y CYNGOR A'R PWYLLGORAU AR GYFER 2012/13

Cyflwynodd y Rheolwr Gwasanaeth Democratig adroddiad (a gylchredwyd yn flaenorol) yn gofyn i'r aelodau gymeradwyo'r amserlen o gyfarfodydd ar gyfer 2012/13 fel y'i disgrifir yn Atodiad 1 o'r adroddiad. Soniodd hefyd am y gofynion a gyflwynwyd gan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 ar gyfer Pwyllgor Gwasanaethau Democratig a Phwyllgor Archwilio a chyfarwyddyd am amseru cyfarfodydd.

Bu'r Cynghorydd Julian Thompson-Hill yn hyrwyddo cyflwyno cyfarfodydd gyda'r nos er mwyn denu mwy o ymgeiswyr etholiad a chynigiodd gynnwys rhai cyfarfodydd gyda'r nos yn yr amserlen o gyfarfodydd ar gyfer 2012/13. Er ei fod yn cefnogi bod angen cyfarfodydd gyda'r nos, roedd y Cynghorydd Colin Hughes yn teimlo mai penderfyniad i'r Cyngor newydd oedd hwnnw ac nid i'r weinyddiaeth gyfredol. Wrth ystyried y cynnig, roedd yr aelodau'n teimlo ei bod yn bwysig i'r darpar ymgeiswyr wybod faint o waith sydd dan sylw ac awgrymwyd na fyddai cyfarfodydd gyda'r nos yn addas i bawb efallai. Cyfeiriwyd hefyd at y goblygiadau ar staff ac adnoddau petai cyfarfodydd gyda'r nos yn cael eu cyflwyno ac ar y cyfan teimlwyd y dylai'r Cyngor newydd ystyried y peth ymhellach.

PENDERFYNWYD cymeradwyo'r amserlen cyfarfodydd ar gyfer 2012/13 fel y'i disgrifiwyd yn Atodiad 1 i'r adroddiad.

13 RHAGLEN WAITH Y CYNGOR I'R DYFODOL

Cyflwynodd y Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democratig Flaenraglen Waith y Cyngor a dywedodd y byddai adroddiad ar Gyfansoddiad y Cyngor yn cael ei gyflwyno i'r aelodau i'w ystyried yn y cyfarfod nesaf. Cyfeiriodd at bosiblwydd disodli'r Cyngor Anffurfiol â chyfarfod ffurfiol ym mis Mawrth a allai olygu na fydd angen i'r Cyngor gyfarfod ar 17 Ebrill 2012.

PENDERFYNWYD derbyn a nodi Blaenraglen Waith y Cyngor.

Daeth y cyfarfod i ben am 3.45 p.m.